

Ds Jaco Zuurmond

6 juli 2014 – 3e zondag van de zomer

Matteus 11:25-30

Rust, te midden van alle onrust

Gemeente van onze Heer, Jezus Christus,

Zullen we het vanmorgen eens hebben over onze vermoeidheid? Over de uwe? Maar waarom niet ook over de mijne? Gewoon met elkaar eens aandacht schenken aan al die kleine dingen die het leven soms zo ongekend vermoeiend maken. De trieste vermoeienissen die het gevolg zijn van ons nationale politieke debat... de diepe echte vermoeienis die een mens bevangt die durft te kijken naar het leed van zo velen in deze wereld, dat maar niet ophoudt... De vermoeienis van onze slapeloze nachten, de uwe en de mijne, om zo veel dat mis gaat..., of anders dan wij zelf graag zouden zien..., in onze geliefde kerk, in onze families, of soms nog dichterbij -een mens kan moe worden van zichzelf...

Het zou weinig moeite kosten vanmorgen een hele preek te vullen met onze vermoeidheden. Het zou een preek worden vol herkenbaarheden. U zou zich misschien wel meer dan ooit begrepen voelen in al uw lasten. Maar uiteindelijk zou u waarschijnlijk net zo moe en bezwaard weer naar huis gaan. Met hoogstens als conclusie dat 'ook de dominee hard aan vakantie toe is'... Bepaald een opbeurende boodschap om mee naar huis te nemen straks...

Maar goddank klinkt vanmorgen, ineens, een ander woord. Het woord van Jezus: 'Ik zal u rust geven.' En het bijzondere is, dat woord dat doet wat met ons. Zo als Jezus' worden nooit alleen woord zijn, maar altijd gelijk ook daad. Ooit sprak God 'licht' en zie, er was licht. En nu spreekt Jezus 'rust', en zie, als een schepping uit het niets – daar is rust, hier, nu. Op zijn woord, zodra je het hoort, is de rust hier en verstaat zich met je onrust. Je onrust wordt erkend, zeker. Maar vooral aangesproken. O ja, de golven gaan hoog en de vermoeidheid slaat toe, steeds weer. Die vermoeidheid verdwijnt echt niet zo maar – ook niet door het woord van Jezus. Je onrust blijft gewoon. Maar het woord van Rust blijft ook. Blijft gesproken. Eens en vooral. Tot jou, tot mij, in onze vermoeidheid. Je kunt er altijd weer naar terug keren: 'Ik zal jullie rust geven.' Het is gezegd!

'Jullie zullen werkelijk rust vinden,' zo staat het in de Nieuwe Bijbelvertaling. En dat is bepaald mooi vertaald. In de oudere vertalingen werd gesproken van 'rust vinden voor uw zielen.' Maar bij zielerust denk je toch al heel gauw aan het einde van het leven, rust voor de zielen aan gene zijde... 'hier rust', requiescat in pace. Maar dat is hier niet bedoeld. De Nieuwe Vertaling onderstreept heel terecht dat het woord van de Heer gericht is tot ons, hier, nu: 'Je zult werkelijk rust vinden – niet ooit, niet dan-pas, maar hier, nu, nu ik tot jou en je onrust spreek'.

'Ik zal u rust geven' – dat woord doet wat met ons puur en alleen omdat het vanmorgen, hier, nu, gesproken wordt. Het hangt er niet vanaf of je wel goed zoekt, want mét dat de Heer zijn woord heeft gesproken is de rust al naar je toe gekomen. Het hangt er niet vanaf of je deze rust wel waardig bent, want hij heeft het met zijn volmacht gesproken, met groot gezag. Zelfs al zou jij er al je aarzeling tegen inbrengen, dan nog bleef het gewoon staan. Eens gesproken blijft gesproken. Het hangt er ook niet vanaf of je je onrust wel de baas wordt, want waar Jezus van spreekt, is van rust temidden van de onrust, een vrede temidden van de onvrede.

Die rust en vrede zijn er eigenlijk nog niet, dat weten we maar al te goed – wij, hier, nu, tijdens de eerste vakantiezonntag -, maar omdat hij het gesproken heeft zijn ze toch gekomen – hier, nu, déze zondag: de rust en de vrede. Ze zijn hier vanmorgen present, als gehoorzame schepselen die zorgen dat ze er zijn wanneer hij hen roept. Hij sprak 'rust', en zie, er was rust. Temidden van alle onrust, zoals er eens land was, aarde, temidden van een tomeloze watermassa.

...

Die rust is er. Maar ontkent ondertussen onze onrust, onze vermoeidheid niet. Integendeel. Vanuit de rust die Jezus sprekend schept – hier, nu – wordt onze onrust eens te meer zichtbaar. Onze vermoeidheid wordt gezien. Onze onrust wordt erkend.

Het evangelie ziet de lasten die je als mens met je meedraagt. Je gaat er onder 'gebukt', zo ziet het evangelie. Dat is de lasten van het leven eigen: ze drukken op je. Ze hebben vaak een groot gewicht. Maar met dat die lasten 'op je drukken' is niet álles gezegd. Het is ook hoe jij ze vervolgens zelf dráágt. Ook dat doet er toe: de wijze waarop jij gewend bent je lasten te dragen, met een hardvochtig juk door jezelf of anderen opgelegd.

Daar plaatst Jezus zijn uitnodiging naast: 'Mijn juk is zacht en mijn last is licht.'

Dat is niet als bij toverslag, zo beseft het evangelie. Het moet geleerd.

Daarom: 'Neem mijn juk op je en leer van mij.'

'Leer van mij...' – zegt Jezus... In een interview in Trouw sprak de schrijfster Hannes Meinkemaeens over haar eigen omgang met ziekte en pijn. Zij lijdt namelijk al vele jaren aan een zeer pijnlijke botziekte. Toen de ziekte werd geconstateerd was het bijna Pasen. "Ik zag die man weer hangen aan dat kruis", zo zegt ze dan in dat interview, "en realiseerde me ineens dat pijn centraal staat in het Christendom". Ineens beseft Meinkema dat het in zijn pijn ook over haar pijn ging.

"Neem mijn juk op je, en leer van mij..."

Dat wees haar een weg in een andere omgang met pijn. Al kijkend naar hem veranderde haar eigen pijn. Leerde ze er anders mee om gaan:

(Een prachtig citaat:) "Ik ben gaan geloven en dat zie ik als een sprong van mijn pijn naar de pijn van de wereld. Als je pijn niet accepteert, dan ben je zielig, narrig, niemand begrijpt je. Doe je dat wel, dan ben je superdicht bij het leed van anderen."

'Leer van mij'

Geloven is niet de dingen mooi praten. Geen vlucht weg van deze bittere werkelijkheid met zomaar een gemakkelijk beroep op heel andere werkelijkheden. Nee, dit is het leven ons gegeven. En ook: dit lichaam met al z'n heerlijke sensaties, z'n schoonheid maar ook z'n mankementen, je gebreken, je pijn. Je littekens poets je niet meer weg. De pijn in je botten en de kanker in je lijf, je tilt er zwaar aan, en je hebt het maar te dragen. Je draagt het moedig of minder moedig; het is niet aan een ander daarover te oordelen. Hoe ook, jij moet j  uw weg daar in vinden. En precies zo, in j  uw eigen mengeling van kracht en zwakte, van moed en wanhoop - niet anders - , wordt jij aangesproken:

Ik zal je rust geven.

Het is gezegd. Hier, nu. Tot jou. Tot mij.

Dat de rust en de vrede van hier met je meegaan, is niet om het straks op te nemen tegen de onrust en die te bezweren, of om te vuur en te zwaard de onvrede te bekampen. Ze gaan met je mee, niet om de onrust en de onvrede te niet te doen. Laten we het niet te mooi maken. Die onrust en onvrede zullen hun reden ook wel hebben.

Niettemin, op Jezus' woord komen ze nu als geroepen: de rust en de vrede – om straks je metgezel te zijn. Ze blijven in de buurt. Of anders gezegd: met messiaanse leven komt niet zegepralend binnen, maar nadert in een heel nederige gestalte, komt als een schamele man op een ezel aanrijden. "Want ik ben zachtmoedig, en nederig van hart", zo spreekt Hij. Op hem hebben wij onze hoop gesteld.

Amen

Bron: Preekschets van Klaas Touwen in Tijdschrift voor Verkondiging